

Kaupungin arkipoliittinen elämä: reflektioita Kiikelistä

Kirsi Pauliina Kallio ja Jouni Häkli

"Ontologisten oletustemme yhdenmukaistamisen sisältyvät sudenkuopat, jotka syntyvät erityisyyttä väheksyvistä yksinkertaistuksista ja raa'asta pelkistämisestä, voidaan välttää säilyttämällä herkkyys paitsi ihmisten yhdessäolemisen resonansseille, myös erityisesti samankeskisten ja suhteellisten tilojen erillisyyksille monikielissä paikoissa. Tämä samankeskisyys ilmenee juuri radikaalina ristiriitaisena moniäänisyytenä, jota voidaan pitää sosiaalisen uudistumisen lähtökohtana. Yhteisöihin ei tällöin suhtauduta yksinomaan ulkoisten vaikutteiden kohteina. Sen sijaan ne nähdään toimijoina, joita muovaavat jaettua historiaa heijastavat muistojen ja tapojen ketjut." (Lehtinen 2011: 21)¹

Suunniteltu ja rakennettu urbaani ympäristö, jota usein kaupungiksi kutsutaan, on yksi arkipoliitiikan keskeisiä näyttämöjä. Julkisten, yksityisten ja puolijulkisten tilojen jännitteinen mosaikki kutsuu esiin erilaisia toimijuuksia, jotka asettuvat haastamaan vallitsevia järjestyksiä ja luovat uudenlaisia tilallisen jäsentymisen muotoja. Myös järjestystä ylläpitävä toiminta – oli se sitten institutionaalista tai yksityisten ihmisten harjoittamaa – on tärkeä osa kaupunkien arkipoliitiikkaa (Lehtinen 1997 ja Middleton 2016). Poliittinen kaupunki ei kuitenkaan ole yksinomaan toiminnan estradi. Ihmisten muodostamana yhteisönä se on pikemminkin itse näytelmä, jota eri tahot pyrkivät samanaikaisesti tuottamaan, ohjaamaan, käsikirjoittamaan ja näyttelemään; tai peli, jossa urbaniteetista kamppaillaan erilaisista toimija-aseamista käsin strategisin ja taktisin välinein.

Näytelmän ja pelin metaforat korostavat kaupunkipoliitiikan eri ulottuvuuksia. Siinä missä näytelmä viittaa yhteiseen produktioon, jossa kullakin on roolinsa, tehtävänsä ja osaamisalueensa, pelin ideaan sisältyvät säännöt, vastak-

kainasettelut ja kamppailut. Pelikentällä poliitoidaan yhtäältä legitiimien ja julkilausuttujen sääntöjen puitteissa, toisaalta neuvoteltuihin käytäntöihin tukeutuen. Tämä edellyttää jonkinasteista jaettua ymmärrystä tilanteesta; pelissä ei voi olla tavoitteellisesti mukana, ellei tiedä mistä siinä on kysymys ja miten sitä pelataan. Teatteritaiteessa korostuu sääntöjen sijaan tyyli, josta niin ikään kaikkien mukana olijoiden on oltava tietoisia, jotta yhteinen projekti on mahdollinen.

Mutta mitä jos osa kaupunkipoliitiikan osallisista ei tunne lainkaan meneillään olevaa peliä tai näytelmää? Millaisia asemia ja rooleja ottavat ne, joilla ei ole tunnustettua ja tunnustettua sijaa poliittisessa yhteisössä? Tätä kysymystä olemme pohtineet pian jo kymmenen vuoden ajan 'tapaus Kiikelin' äärellä (Kallio ja Häkli 2011, tulossa; Kallio 2012, 2012b). Pohdinta on osoittautunut varsin hedelmälliseksi pyrkimyksellemme laajentaa ymmärrystä poliittisesta toimijuudesta ja politiikan tilallisuudesta. Tässä esseessä reflektioimme tutkimusprosessissa rakentunutta ymmärrystä kaupunkien monimuotoisesta arkipoliitiikasta ja esitämme huomioita joistakin kaupunkipoliitiikan ulottuvuuksista, jotka nähdäksemme ansaitsevat osakseen nykyistä enemmän huomiota tutkimuksessa, yhteiskunnallisessa keskustelussa ja yhteiskuntapoliitikassa.

Osattomat ja asemattomat kaupunkikansalaiset

Keitä ovat kaupunkipoliitiikan oudot toimijat, joiden olemassaoloa ei yleensä huomata, mutta jotka toisinaan onnistuvat sekoittamaan jäsenyksiä kamppailuja ja haastamaan vakiintuneita

¹ Käännös kirjoittajat.

toimijoita? Rancièren (2001, Thesis 5) määrittely ”huomiotta jääneistä” (*‘the unaccounted-for’*), joiden ”asema on asemattomuus” (*‘the part of those who have no part’*), kuvaa hyvin politiikan pelikentille ja näyttämöille vierasta väkeä. Hän tarkastelee kaupunkipoliittikkaa demokratiateoreettisessa kehyksessä, josta on löydettävissä varsin hyviä välineitä poliittisen sfäärin reunamien ja kansalaistoiminnan rajapintojen tarkasteluun.

Kansainvälisessä kriittisessä demokratiatutkimuksessa kansalaisuus määrittyy laajasti. Se viittaa valtiojärjestelmässä ihmisille tarjoutuviin toimija-asemiin (*status*), joista kontekstista riippuen avautuu erilaisia mahdollisuuksia toteuttaa kansalaisuutta muodollisten käytäntöjen (*practices*) ja arkielämässä rakentuvan aktiivisen osallistumisen (*acts*) kautta (Isin 2009). Näiden ulottuvuuksien lähempi tarkastelu auttaa avaamaan kaupunkipoliittikan monitahoisuutta.

Valtiot tarjoavat niiden valtapiirissä oleville ihmisille karkeasti ottaen kolmenlaisia toimija-asemia: täysivaltainen kansalaisuus, vajaavaltainen kansalaisuus ja ei-kansalaisuus. Kukin kategoria sisältää jatkumon eli toimija-asema voi olla heikompi tai vahvempi monista tekijöistä riippuen (esim. koulutus, työ, asuinpaikka, perhetilanne, taloudellinen asema, kyvykkyys). Tarjolla olevat kansalaisuuden käytännöt ja niiden toteuttamismahdollisuudet avautuvat näistä asemista käsin: esimerkiksi äänestämisen on vaikuttamisen väylä täysivaltaisille kansalaisille (joista kaikki eivät koe sitä mielekkäänä), vajaavaltaisille tarjotaan kunnissa mahdollisuuksia osallistua yhteisten asioiden suunnitteluun (mistä suuri osa heistä ei ole tietoinen/kiinnostunut) ja ei-kansalaisetkin ovat oikeutettuja julkiseen mielenosoittamiseen (mihin monella ei ole mahdollisuutta/halua haastavassa elämäntilanteessa).

Arkielämän toimeliaisuudesta syntyvät kansalaisuuden teot eivät sen sijaan palaudu kansalaisasemiin. Kuka tahansa voi istahtaa bussissa sen matkustajan viereen, jota kaikki muut karttelevat, ja ilmaista näin kanssakansalaisuutta; naapuruston siivoustalkoisiin voivat osallistua

kaikki, joita kiinnostaa alueen viihtyvyys ja siitä vastuun kantaminen; eikä yhteenkuuluvuuden tunnetta lisäävän penkkiurheilun piirissäkään kysellä kansalaisstatuksen perään omaa joukkuetta kannustettaessa. Näitä tekoja ei moni toimiessaan liitä kansalaisuuteen. Poliittisen yhteisön näkökulmasta on kuitenkin selvää, että juuri pienet arkiset teot ylläpitävät ja muovaavat ja haastavat erilaisia tapoja elää yhdessä, mitä esimerkiksi postkolonialismin tutkimus on pitkään korostanut (Moore-Golbert 1997, Lehtinen 2006, Radcliffe 2017).

Kansalaisuuden tekojen ulottuvuus auttaa ymmärtämään osattomien ja asemattomien ihmisten kaupunkipoliittista toimijuutta. Isinin (2009) mukaan teot ovat tarkoituksellista toimintaa, jota ohjaavat henkilökohtaiset motiivit eli asiat, joiden suhteen ihmiset ovat valmiita ilmaisemaan itseään ja toimimaan tietyillä tavoilla. Tekojen ei silti tarvitse olla ennalta suunniteltuja. Toisinaan yksittäiset teot innostavat muita mukaan – ilmaisemaan itseään ja toimimaan saman suuntaisesti – mutta tällöinkään toimijoiden ei tarvitse itse mieltää toimintaansa kansalaisuuden kehyksessä. Miten sitten on mahdollista tunnistaa kansalaisuuden teot, joita toteutetaan osana jokapäiväistä sosiaalista elämää? Kiikelin tapaus on auttanut meitä ymmärtämään paremmin näitä kansalaisuuden ulottuvuuksia osana kaupunkipoliittikkaa.

Melun taju

Kiikelin tapaus koskee eräitä Oulun kaupungissa 2000-luvun alussa ilmenneitä kaupunkipoliittisia asetelmia ja jännitteitä. Kysymys on varsin tavanomaisesta aluekiistasta, jossa vastakkain asettuivat eri käyttäjäryhmien intressit. Kiikelin kaupunginosa sijaitsee ydinkeskustassa, mutta se kaavoitettiin vasta 1990-luvun loppupuolella. Aiemmin luonnontilassa ollut ranta-alue rakennettiin puiston ja asuinalueen yhdistelmäksi, johon kuuluu muiden muassa pääsy julkiseen venesatamaan ja uimarannalle. Viheralue

suunniteltiin siten, että talojen pihat laajenivat saumattomasti puistoon. Selvää rajanvetoa yksityisen ja julkisen tilan välillä ei näin ollen voinut havaita, minkä oli tarkoitus rikkoa perinteistä kaupunkirakennetta myönteisin vaikutuksin.

Alue sai heti valmistuttuaan kiitosta onnistuneena eurooppalaisena kaupunkikorttelina. Merinäköaloilla varustetut pienehköt kerrostaloasunnot houkuttelivat erityisesti hyvävaraisia varttuneita pariskuntia, jotka hyötyivät myös läheisistä keskustapalveluista. Torin laidalla sijaitsevaa puistoa käyttivät päivisin niin asukkaat, muut kaupunkilaiset kuin vierailijatkin. Kevätauringon sulatella lumen kävi kuitenkin ilmi, että yksi käyttäjäryhmä oli kiinnostunut puistosta yli muiden. Kun suvivirsi oli veisattu ja koulujen ovet sulkeutuneet, saapuivat nuoret Kiikeliin pienemmissä ja isommissa porukoissa nauttimaan kesän vapaudesta. Lämpiminä ja valoosina öinä juhlinta saattoi jatkua alkuillasta aamun tunneille saakka. Päivisinkin bileiden jäljet kertoivat, keiden käytössä puisto pääasiassa oli. Tämä viattomalta vaikuttava hengailu johti kaupunkipoliittiseen kamppailuun.

Poliittiseen kamppailuun? Suurin osa tuolloin Kiikelissä viihtyneistä nuorista nauraisi varmasti katketakseen, jos kuulisi juhlintaansa luonnehdittavan politiikkana. Siellähän juotiin pussikaljaa vanhemmilta ja poliisilta piilossa, esiteltiin uusia ajopelejä ja musiikkilöytöjä, vietettiin aikaa kavereiden kanssa ja tutustuttiin uusiin ihmisiin – eli oleiltiin mahdollisimman kaukana kaikesta vakavasta ja yhteiskunnallisesta. Nuorten keskuudessa Kiikeli oli tunnettu tällaiseen oleiluun sopivana *paikkana* jo kauan ennen sen kaavoittamista ja rakentamista (vrt. Lehtinen 2011). Kätköisenä joutomaana ja rantaryteikkönä se oli osa merkityksellistä kaupunkitilaa niille, joille kaupallinen keskusta ei tarjonnut yhdessäolon ja juhlimisen mahdollisuuksia. Nuoret, laitapuolen kulkijat ja muut anniskeluravintoloihin kelpaamattomat tai kykenemättömät oululaiset käyttivät Kiikeliä omiin tarkoituksiinsa. Tämä sopi vallan mainiosti kaikille, kunnes alue päätettiin ottaa toisenlaiseen käyttöön. Uuteen suunnitelmaan eivät nämä kaupunkilaiset sisältyneet,

eikä heidän ääntään kuulu kaavoitusprosessin näytelmässä tai kaupunkirakentamisen peleissä.

Miksi siis kutsumme Kiikelin nuorten toimintaa politiikaksi, vaikka he itse tuskin sitä sellaiseksi mielsivät, muista puhumattakaan? Siksi, että melun (*bruit/noise*) ja äänen (*voix/voice*) välinen rajapinta on politiikan syntysija (Rancière 1994, ks. myös Lehtinen 2011 ”*radikaali moniäänisyys*”). Yhteiskunnallisena prosessina politisoituminen perustuu sosiaaliseen kokemusmaailmaan, jossa asiat näyttävät ihmisille henkilökohtaisesti merkityksellisinä. Tätä ei pidä sekoittaa yksilökeskeiseen politiikkakäsitykseen: henkilökohtaiset kokemukset voivat syntyä vain osana yhteisöllistä elämää, joka ehdollistaa niitä monin tavoin. On myös pidettävä mielessä, että politisoitumisen prosessit sisältävät usein sekä tarkoituksellista politisoimista (joka voi olla myös institutionaalista) että intuitiivista politisoimista (joka ei edellytä reflektiivisyyttä).

Kiikelin tapaus on osoittautunut hedelmälliseksi politisoitumisen monipuoliselle tarkastelulle. Nuorten arkinen poliittinen toimijuus tuli näkyviin oululaisessa kaupunkipoliitikassa kaupungin ryhtyessä suitsimaan heidän puistonkäyttöään taloyhtiöiden pyynnöstä. ’Sosiaalinen melu’ alkoi siis kääntyä ’poliittiseksi ääneksi’, kun nuorten toimintaan ryhdyttiin suhtautumaan kaupunkipoliittisena kysymyksenä. Se ei kuitenkaan muuttunut ’nuoren ääneksi’ eli kansalaisaktiivisuudeksi, koska puistonkäyttäjänuoret eivät tulleet dialogiseen suhteeseen muiden kaupunkipolitiikan toimijoiden kanssa. Lisääntyvä valvonta ja rangaistustoimenpiteet tuottivat vain näkyvämpää melua, joka mieluummin kasvatti kuin kavensi kuilua nuorten ja muiden konfliktiin kiinnittyneiden toimijoiden välillä.

Tästä pääsemme muutamien kaupunkipolitiikan kannalta perustavanlaatuisten kysymysten äärelle: Miten ja miksi osattomien ja asemattomien toimijuus toisinaan politisoituu? Miten heille voidaan tarjota osallisuutta ja asemia kaupunkipolitiikassa? Miksi jättäytyminen osattomaksi ja asemattomaksi voi joskus tarjota jopa parempia poliittisen toimijuuden mahdollisuuksia?

sia kuin kaupunkipoliittiseen peliin tai näytelmään mukaan meneminen?

Politisoituminen, osallistaminen ja melun politiikka

Politisoituminen on lähes aina monitahoinen prosessi. Kiikelin nuorten toimijuuden politisoitumisesta voidaan tunnistaa ainakin seuraavat vaiheet (keskeinen toimija kursivoitu):

1. Rakentamaton Kiikeli oli pitkälti *nuorten* merkityksellistämää ja haltuun ottamaa kaupunkitilaa, jota he siirsivät eteenpäin kokemustietoa välittämällä ja käyttämällä tilaa omiin tarkoituksiinsa.
2. Kiikelin alueen *kaavoittajat* ja *suunnittelijat* jättivät huomiotta nuoret kaupunkilaiset, joille puisto näyttäytyi erityisesti kesäisenä kokoontumispaikkana.
3. Kiikelin asuntojen *rakentajat* ja *ostajat* eivät tunnistaaneet riittävässä määrin puistotilan julkista luonnetta, jota julkisen ja yksityisen tilan rajapintaa rikkova kaupunkisuunnittelu edelleen häivytti näkyvistä.
4. Puistoa käyttävät *nuoret* toteuttivat suunnittelijoiden visiota omasta näkökulmastaan mielekkäällä tavalla, venyttäen julkista tilaa yksityisen suuntaan (esim. uiminen talojen välisissä kanaaleissa, pihoja ja puistoa erottavien puskienvälisten käytön saneettitarkoituksiin, äänekkään musiikin soittaminen).
5. Nuorten puistonkäytöstä harmistuneet *kuntalaiset* kritisoivat heidän toimintaansa *paikallismedioissa* ja penäsivät vanhempia ja kaupunkia vastuuseen tilanteesta.
6. *Kaupunki* asettui taloyhtiöiden kannalle ja ryhtyi etsimään keinoja, joilla nuorten juhliminen puistossa saataisiin loppumaan, periaatteena nollatoleranssi meluamiseen ja alkoholin käyttöön sekä nuorten toiminnan näkyväksi tekeminen heidän *vanhemmilleen*.
7. Nuoriin kohdistettuja toimenpiteitä toteut-

tivat ensin *nuoriso-* ja *sosiaalityöntekijät*, lopulta *poliisi*. Kiristytvä valvonta sanktioineen sai *nuoret* lopulta siirtymään muihin kaupunkitiloihin jatkamaan toimintaansa.

Kuten tämä yksinkertaistettu prosessikuvaus osoittaa, nuorten toimijuuden politisoituminen seurasi yhtäältä heidän kokemuserustaisesta toiminnastaan kaupunkilaisina (*acts of citizenship*), toisaalta nuorten toiminnan vaikutuspiiriin päätyneiden asukkaiden ja aikuisten kuntalaisten kaupungille kohdistamista vaatimuksista (*practices of citizenship*) ja kolmanneksi julkisen hallinnon nuoriin kohdistamista toimenpiteistä (*government*). Näiden lisäksi paikallismediat osallistuivat 'neljäntenä valtiomahdina' prosessiin tuomalla alueen asukkaiden ja eräiden kuntalaisten näkemyksiä julkisiksi.

Pyrkimyksissään ottaa tilanne haltuun kaupunki mobilisoi vahvimman julkisen (poliisi) ja yksityisen (vanhemmat) auktoriteetin. Strategia oli vahvasti nuoria objektiivoina: heidät nähtiin ongelmana, johon kohdistettiin toimenpiteitä. Vajaavaltaista kansalaisasemaa tulkittiin siis mahdollisimman kapeasti. Toinen mahdollisuus olisi ollut nuorten subjektivoiminen: heidän tunnistamisensa kaupunkilaisina, joiden kanssa tilannetta pitää pyrkiä parantamaan. Tämä strategia olisi kiinnittynyt osallistavan kaupunkipolitiikan traditioon, jossa vallankäyttö on luonteeltaan sisällyttävää (*governance*) (Lehtinen ym. 2004, Lehtinen 2012, Davidson ja Iveson 2015). Samalla vajaavaltaisuuden tulkinta olisi väistämättä laajentunut.

Nuoria osallistavasta kaupunkisuunnittelusta on Suomessakin useita esimerkkejä. Viime vuosina muiden muassa Helsingin Nuorisoasiainkeskus on ottanut nuoria mukaan kaupunginosien kehittämiseen. Yhtenä onnistuneena tapauksena mainittakoon Maunula, missä haasteet eri asukasryhmien välillä eivät ole olleet aivan vähäisiä (Helsingin kaupunki 2017). Myös kauppaeskuksissa hengailevien nuorten huomioiminen tilojen käytön suunnittelussa on osoittautunut hyväksi vaihtoehdoksi pyrkimyksille vain rajoittaa tiloissa oleskelua (Lampela ja Tani 2015).

Osallistavan kaupunkipolitiikan mahdollisuudet tunnistaa, tunnustaa ja mobilisoida osattomia ja asemattomia kansalaisia ovat kuitenkin rajalliset.

Kiikelin tapauksessa haasteita oli riittämiin. Nuorten kokemustiedon osalta oltiin osittain myöhässä siinä vaiheessa, kun konfliktitilanne oli jo muodostunut. Kaavoittamattoman Kiikelin käyttäjäkunta olisi pitänyt ottaa huomioon jo alueen kaavoitus- ja suunnitteluvaiheessa, ja samalla huomioida, että he edustavat vain pientä osaa oululaisesta nuorisosta. Koska nuoret eivät muodosta poliittisia ryhmiä ikäluokkina tai alueellisina joukkoina, kaikkien oululaisnuorten tai puiston läheisyydessä asuvien nuorten kuuleminen olisi luultavasti tuottanut varsin erilaista tietoa kuin rannalla viihtyvien nuorten osallistaminen. Lisäksi puistoa käyttävien alaikäisten näkemysten huomioiminen alueen kehittämisessä olisi voinut olla vaikeaa, koska yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden näkökulmasta he määrittyivät vähintäänkin 'harmaalle alueelle' – päihteiden käyttö kuului olennaisesti juhlimiseen. Kyseisten nuorten kiinnostuksesta alueen kehittämiseen yhteistyössä aikuisten kanssa ei ole ylipäätään tietoa.

Ehkäpä suurin haaste nuorten tunnistamisessa kansalaisiksi tämän tyyppisissä tilanteissa koskee kuitenkin heidän vajaavaltaista asemaansa: Kuinka paljon nuorille voidaan antaa vapauksia ja vastuita kansalaisina, ja millaista valtaa nuorten voidaan ajatella käyttävän kaupunkipolitiikassa? Nuorten poliittisen roolin kasvattamisen sijaan voimmekin päätyä foucaultlaisen näkökulman äärelle, josta käsin nuorten kansalaisosallistumisen vahvistamisen suurin riski liittyy hallintamieliseen osallistamiseen (*governmentality*). Mikäli kaupunkipolitiikassa ei olla valmiita antamaan nuorille täysivaltaisempia toimija-asemia, kuin mistä käsin he lähtökohtaisesti toimivat, voi osallisuus päätyä mieluummin alistavaksi kuin voimaannuttavaksi rooliksi. Pelimetaforan näkökulmasta keskeinen kysymys kuuluu: Voiko nuoren omaehtoinen argumentti voittaa muiden toimijoiden perustelut ja väitteitä ja näin vaikuttaa olennaisesti pelin

kulkuun? Näytelmämetaforan kautta voidaan puolestaan kysyä: Onko nuorille tarjolla keskeisiä rooleja kaupunkipolitiikan näyttämöllä vai unohtetaanko heidät katsomoon?

Kiikelin tapauksessa nuoria ei edes pyritty osallistamaan, joten heidän kokemuksiinsa valtaistumisen osalta ei ole mahdollista arvioida. Kovin harvinaista ei kuitenkaan ole, että aikuisvetoiseen julkishallinnollisiin prosesseihin osallistuneet 'tavalliset nuoret' eivät koe osallisuuttaan ja asemaansa erityisen vahvoiksi (esim. Percy-Smith 2016). Nuorten ja muiden vajaavaltaisten, samoin kuin ei-kansalaisten, huomioiminen kaupunkipolitiikassa edellyttääkin tilanteista harkintaa: Millaisessa roolissa he voisivat osallistua voimaannuttavasti? Kokemus näennäisosallistumisesta tuottaa helposti vastareaktion kenen hyvänsä kohdalla. Kiikelin tyyppisissä konflikteissa se vain vahvistaa uskoa 'melun politiikkaan'; toimiminen itsestä mielekkäimältä tuntuvalta tavalla, säännöistä ja muiden näkemyksistä piittaamatta, vaikuttaa johtavan omalta kannalta parhaaseen lopputulokseen.

Yhdessä eläminen kaupunkipoliittisena haasteena ja mahdollisuutena

Kiikelin tapauksen monipuolinen tarkastelu on ohjannut meitä Hannah Arendtin peräänkuulutaman yhdessä elämisen politiikan äärelle. Jos kaupunki ymmärretään yhdessä elämisen monimuotoisena tilana, jossa kaikilla kaupunkielämän osallisilla täytyy voida olla merkityksellisiä rooleja, on kansalaisuuden asemia, käytäntöjä ja tekoja mahdollista lähestyä toisiinsa kytkeytyvinä ulottuvuuksina. Tämä tilakäsitys tulee lähelle Lehtisen (2011: 26) esittelemää *dillin* käsitettä, jossa yleiset ja erityiset ominaisuudet eivät asetu hierarkkiseen suhteeseen.

Tässä katsannossa paikat nähdään sekä yli-paikallisten yhteyksien ja tapahtumien yhteenheittymisenä (*throwntogetherness*) että erityi-

sinä olinpaikkoina (*locations, or settings*). Ne toimivat itsessään emergentteinä kokonaisuuksina, joita ei voi palauttaa paikkojen olemassaolon mahdollistamiin ja niitä tuottaviin yleisiin prosesseihin. Siksi erilaisuuden tunnistaminen on yhtä olennaista kuin yleisen ihmisarvon tunnistaminen, arendtlaisen demokraatiatulkinnan mukaisesti.

Vaikka täysivaltaisuus, vajaavaltaisuus ja kansalaisaseman puuttuminen merkitsevät erilaisia kansalaisasemia ja mahdollisuuksia tiettyjen kansalaisuuden käytäntöjen toteuttamiseen, ne eivät erottele ihmisiä eriarvoisina kaupunkilaisina. Kansalaisuuden tekojen kautta kaupunki voikin kehittyä demokraattisena tilana, jossa erilaisuus ja yhdenvertaisuus edellyttävät toisiansa. Tämä ei tarkoita kaupunkipoliittisten pelien ja näytelmien liudentumista, vaan päinvastoin korostaa aktiivisen kaupunkipolitiikan roolia. Kun ihmiset voivat olla erimielisiä ja ilmaista sen toisilleen, ollaan melun ja äänen rajapinnalla – siellä, missä politiikka syntyy aina uudelleen henkilökohtaisina kokemuksina ja tarkoituksellisina tekoina.

Lähteet

- Davidson, M. ja Iveson, K. (2015). Recovering the politics of the city: From the 'post-political city' to a 'method of equality' for critical urban geography. *Progress in Human Geography* 39(5), 543–559.
- Helsingin kaupunki (2017). Uutinen: *Lisää budjettivaltaa nuorten käsiin*. 2.3.2017. <https://www.hel.fi/uutiset/fi/nuorisoasiainkeskus/lisaa-budjettivaltaa-nuorten-kasiin>
- Isin, E. (2009). Citizenship in flux: the figure of the activist citizen. *Subjectivity* 29:1, 367–388.
- Kallio, K.P. (2012a). Paikka politiikan välineenä. Nuorten artikuloimat arkipoliitiikka. Teoksessa Strandell, H., Haikkola, L. ja Kullman, K. (toim.) *Lapsuuden muuttuvat tilat*. Vastapaino, Tampere, 119–145.
- Kallio, K.P. (2012b) Political presence and politics of noise. *Space & Polity* 16:3, 287–302.
- Kallio, K.P. ja Häkli, J. (2011). Young people's voiceless politics in the struggle over urban space. *GeoJournal* 76:1, 63–75.
- Kallio, K.P. ja Häkli, J. (tulossa). Meluisa osallistuminen kamppailuna kaupunkitilasta: tapaus Kiikelinpuisto.

- Teoksessa Bäcklund, P., Häkli, J. ja Schulman, H. (toim.) *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. Tampere University Press, Tampere, xx–xx.
- Lampela, P. ja Tani, S. (2015). Ulossulkemisesta tilan jakamiseen: nuorten ja kontrollin kohtaamia kauppakeskuksessa. *Yhdyskuntasuunnittelu* 53:3, 36–52.
- Lehtinen, A.A. (1997). Kaupunki riskiympäristönä: liikenneongelma ja pelon maantiede Joensuussa. *Terra* 109:4, 208–214.
- Lehtinen, A.A., Donner-Amnell, J., & Sæther, B. (eds.) (2004). *Politics of forests: Northern forest-industrial regimes in the age of globalization*. Lanhan: Ashgate.
- Lehtinen, A.A. (2006). *Postcolonialism, multitude, and the politics of nature*. Lanham: University Press of America.
- Lehtinen, A.A. (2011). From relations to dissociations in spatial thinking: Sámi 'geographers' and the promise of concentric geographies. *Fennia* 189(2), 14–30.
- Lehtinen, A.A. (2012). Politics of decoupling: breaks between indigenous and imported senses of the Nordic North. *Journal of Cultural Geography*, 29(1), 105–123.
- Middleton, J. (2016). The socialities of everyday urban walking and the 'right to the city'. *Urban Studies Online First*, doi: 0.1177/0042098016649325.
- Moore-Gilbert, B. J. (1997). *Postcolonial theory: Contexts, practices, politics*. London: Verso Books.
- Nieminen, J. (2015). *Hirviä ja ihmisiä – Hirven yhteiskunnallisen läsnäolon hallinta 2000-luvun alussa*. Acta Electronica Universitatis Tamperensis, 1545. Tampere University Press, Tampere.
- Nygren, N. V. ja Peltola, T. (2014). Yllätyksen politiikka liito-oravakartoituksessa. *Alue ja Ympäristö* 43:2 4–16.
- Percy-Smith, B. (2016). Negotiating active citizenship: young people's participation in everyday spaces. Teoksessa Kallio, K.P. ja Mills, S. (toim.) *Politics, Citizenship and Rights*. Vol. 7 of Skelton, T. (toim.) *Geographies of Children and Young People*. Springer, Singapore, 401–422.
- Radcliffe, S. A. (2017). Geography and indigeneity I: Indigeneity, coloniality and knowledge. *Progress in Human Geography* 41(2), 220–229.
- Rancière, J. (1994). Esthétique de la politique et poétique du savoir. *Espaces Temps* 55:1, 80–87.
- Rancière, J. (2001). Ten Thesis on politics. Translated by Bowlby, R. & Panagia, D. *Theory & Event* 5:3 17–34.